19-ter Jahrgang Nr. 144 Jüdische Pester Zeitung. Montag, 26. Dezember. 1887.

Redaction u. Administration befinden sich: BUDAPEST, Waitzner-Ring Nr. 3.
Pränumerations-Preis:
Für Oesterreich-Ungarn
Ganzjährig 8 Gulden östr. W.
Halbjährig 4 Gulden östr. W.
Vierteljährig 2 Gulden östr. W.
Für's Ausland
Ganzjährig 10 Guld. — kr. ö. W.
Halbjährig 5 Guld. — kr. ö. W.
Vierteljähr. 2 Guld. 50 kr. ö. W.
Pränumerationen werden jeden Tag entgegengenommen.
Annoncen werden nach aufliegendem Tarif berechnet.

יידישע פעסטער צייטונג

פאָליטישעס ארגאן. ערשיינט וואכענטליך דריימאל.

רעדאקציאָן אונד אדמיניסטראציאָן בעפינדען זיך:
בודאפעסט,
וואיטצנער-רינג נר' 3.
פראנומעראציאָנס-פרייז:
פיר אָסטערייך-אונגארן
גאנציעהריג 8 גולדען אָסטר. ווע.
האלביעהריג 4 גולדען אָסטר. ווע.
פירטעליעהריג 2 גולדען אָסטר. ווע.
פירס אויסלאנד
גאנציעהריג 10 גולד. — קר. אָ. ווע.
האלביעהריג 5 גולד. — קר. אָ. ווע.
פירטעליעהרי 2 גולד. 50 קר. אָ. ווע.
פראָנומעראציאָנען
ווערדען יעדען טאג ענטגעגענגענאָממען.
אננאָנצען ווערדען נאך אויפליגענדעם טאריף בערעכנעט

נייגצעהנטער יאהרגאנג נר. 144 1887. Erscheint wöchentlich dreimal. בודאפעסט, מאָנטאג יא' טבת תרמ"ח.

ענטלארפטע אנטיסעמיטען.

עס איזט לאנגסט בעקאננט אונד בעדארף קיינעס בעווייזעס מעהר, דאסס דער אנטיסעמיטיסמוס קיין מיטטעל, אונד וויא עס נאך זא פערווערפליך אונד פעראבשייאונגסווערטה, אונפערזוכט לאססט, אום זיין פלוכווירדיגעס ציעל, דיא איפרייצונג אללער שיכטען דער געזעללשאפט, פאן דען האכסטען ביז צו דען ניעדריגסטען, געגען דיא יודען, צו ערדייכען. היערין זינד זיך דיא אנטיסעמיטען איבעראלל גלייך.

דיא איפהעטצונג איינעס גליעדעס דער פאמיליע געגען דאס אבערהויפט דערזעלבען איזט איינעס דיעזער פעראכטונגסווערטהען מיטטעל. דיא אנטיסעמיטען אינגארנס האבען דאסזעלבע ביא מאריע שאראף אנגעווענדעט, דיא אנטיסעמיטען דייטשלאנדס טהון יעטצט דאס גלייכע ביים פרינצען ווילהעלם.

ווענן וויר דען אונוויססענדען זאהן דעם איינפאכען יודישען שוהמאכערס נעבען דען ערלייכטען שפראססען דעס ערהאבענען האהענצאללערישען הערשערהויזעס הינשטעללען, זא געשיעהט דיעס נור, אום עבען דען וואהרהייטסבעווייז פיר דיא ערוואהנטע, ווענן אויך בעקאננטע טהאטזאכע צו ערברינגען.

מאן ווייסס, מיט וועלכעם טרייריגען ערפאלגע — טרייריג פיר דיא בעריהמטע פאמיליע, טרייריג פיר דאס אינגארישע פאטערלאנד, אם טרייריגסטען אבער פיר אונזערע אנטיסעמיטען זעלבסט — דיעזעס מיטטעל ביא מאריען שאראף אנגעווענדעט ווארדע. וויר וואללען ניכט אין דיא טאקטלאזיגקייט פערפאללען, דאס גאנצע עלענד דער טיסא-עסלארער געשיכטע היער נאך איינמאל אייפצוראללען. זיא האט בערייטס איינע פערגאנגענהייט, ווענן אויך נור פאן ווענינען יאהרען, הינטער זיך אונד לעבט אין דער ערינגערונג אללער.

אנדערס פערהאלט עס זיך מיט דער געשיכטע דער איפהעטצונג דעם פרינצען ווילהעלם דורך דיא דייטשען אנטיסעמיטען געגען זיינען אייגענען פאטער, דען עדלען קראנפרינצען דייטשלאנדס. גליקליכערווייזע ווערדען דעם פרינצען ווילהעלם נאך רעכטצייטיג נעגע דיא אייגען געאפפנעט, אונד עס שיינט, דאסס ער איינצוזעהען בעגיננט, וויא נאהע ער דאראן וואר, אין דען שמוטציגען האנדען שטאקקערס אונד זיינער גענאססען איין בלינדעס ווערקצייג געגען זיינען פאטער צו ווערדען.

דיא העפטיגסטען אנגריפפע געגען דען בעריהמטען לאנדאנער פראפעססאר מאקענציע, וועלכעם דער דייטשע קראנפרינץ זיך אונד זיין לייבען צור היילונג אנפערטרויט האטטע, גינגען פאן דען צייטונגען דער שטאקקערישען פארטייא אויס. דיעזע שטעללטען זיך ענטריסטעט איבער דאס „פאלשע היילונגס-זיסטעם" מאקענציעס אונד הייבעלטען טיעפע בעזארגניסס אום דאס לעבען דעם האהען פאציענטען. דאסס דיעזע בעזארגניסס איהרערזייטס עבען ערהייבעלט וואר, ווערהע מאן יעטצט ערסט רעכט איין. יעטצט ערסט קאממט מאן אויף דען געדאנקען, דאסס איהנען זא ניכט נאר פיעל אן דעם לעבען דעסיעניגען האבגעשטעללטען מאננעס געלעגען זיין קאנן, דער איהרען שעף אונד אבנאטט, דען האפפרעדיגער שטאקקער, פאר אללער וועלט טיעף געדעמיטהיגט האט. יעטצט ערסט ערקעננערט מאן זיך דאראן, דאסס איינעם דער שטאקקערישען בלאטטער אין גאר זאנדערבארעס געבעט פיר דיא גענעזונג דעם דייטשען קראנפרינצען פערעפפענטליכטע. אין דיעזעם געבעטע ווארדע מיט יעזואיטישעם איינגעפערדעהן דיא האפפנונג אויסגעשפראכען, דאסס דאס ליידען דעם קראנפרינצען נור איינע „צ י כ ט י ג ו נ ג ז י י ט ע נ ס ד ע ר פ א ר ז ע ה ו נ ג" זיין ווערדע, אום דען פאציענטען אויף דען וועג דעם רעכטעס אונד דער ערקעננטניסס צו לייטען; דאס היסס: דאסס דער דייטשע קראנפרינץ אים דאנקבארקייט געגען דען הימעל פיר דיא איהם געווארדענע גענעזונג זיך אים איינעם פעראבשטער דעם אנטיסעמיטיסמוס אין איינען דער קירכע אונד דעם קירכענגליכטע שטאקקער וואהלגעפאלליגען, ווייטהענדען יודענהאססער פערוואנדעלן ווערדע.

אלס פראפעססאר מאקענציע ענטשיעדען פאן איינער אפעראציאן אבגעראטהען, שטיעססען דיעזע בלאטטער איינען היידענלארם אויס. יעטצט צייגט עס זיך קלאר, דאסס דיעזע אפעראציאן פערהאנגניסספאללע פאלגען פיר דאס לעבען דעם קראנפרינצען נאך זיך האטטע ציעהען מיססען! דער ענגלישע ארצט שטעהט היינטע דא אלס רעטטער דעם דייטשען טהראנפאלגערס פאן איינער טאדעסגעפאהר, דיא איהם דורך דען וויסטען לארם דראהטע, מיט וועלכעם יענע אנטיסעמיטענבלאטטער פיר דיא אפעראציאן איינטראטען. דאסס דיא גרינדע פיר איהרע אנגריפפע געגען מאקענציע ניכט אין דער אנגסט אום דאס לעבען דעם קאיזערזאהנעס זאנדערן גאנץ אנדערסווא לאגען, איזט היינטע קיין געהיימניסס מעהר. דיא הייכלער זינד ענטלארפט.

מיט איהרען אנגריפפען געגען דען ענגלישען פראפעססאר מאקענציע וואללטען זיא אבער אויך דיא דייטשע קראנפרינצעססין טרעפפען, וועלכע בעקאננטליך דיא טאכטער דער קאניגין וויקטאריא פאן ענגלאנד איזט, אונד אלס וועלכע איהרען בעריהמטען לאנדסמאנן אלס ארצט פיר דען קראנפרינצען עמפפאהלען האט. דיא דייטשע קראנפרינצעססין איזט אבער אויך איינע ענטשיעדענע געגנערין דער העטצפאליטיק דעם העררן שטאקקער. דיא בלאטטער דעם האפפרעדיגערס בעניטצטען דאהער מיט פריידע דען אנלאסס, אונטער דעם דעקקמאנטעל דער אונטערטהאנענטרייע, דער אנהאנגליכקייט אן דאס קאיזערהויז אונד איהרער נאציאנאלען ענטריסטונג אלס וואהרע דייטשלאנדס, דיא פרעמדע קאפאציטאט, וועלכע אן דאס קראנקענלאגער דעם קראנפרינצען בערופען ווארדע, צו פעהלען אונד דערען פראטעקטארין, דיא קראנפרינצעססין, צו טרעפפען.

דאס דייטשע קראנפרינצענפאאר טהאט גוט דאראן, דען ענגלישען פראפעססאר מיט זיינעם פערטרויען צו בעעהרען, אונד עס האט בערייטס מעהרמאלס וויעדערהאלט, דאסס עס ניכט נור קיינע אורזאכע האבע, דיעזען שריטט צו בערייען, זאנדערן אים געגענטהייל זיך דעססען פרייע, דען ריכטיגען מאנן אין מאקענציע געפונדען צו האבען. ד ע ר צ ו ש ט א נ ד ד ע ס ד י י ט ש ע ן ק ר א נ פ ר י נ צ ע ן ב ע ס ס ע ר ט ז י ך פ א ן ט א ג צ ו ט א ג, דער גראססטע טהייל דער אללארמירענדען אונגינסטיגען נאכריכטען איבער דאס בעפינדען דעם האהען פאציענטען גינג פאן דען אבען גענענצייכנעטען צייטונגען אויס. יעטצט שווייגען דיעזע שטאקקערישען לאהנדיענער, דא זיא איינזעהען, דאסס אלל איהר צעטערגעשריא ניכט אים שטאנדע איזט, דען פראפעססאר מאקענציע אין אונגנאדע אונד דיא פארנאהמע דער פאן איהנען זא הייסס ערזעהנטען אפעראציאן צו שטאנדע צו ברינגען.

האפפענטליך ווירד פרינץ ווילהעלם, דער זיך דורך דען פראממען האפפרעדיגער אין איינעם מאמענטע דער אונאיבערלעגטהייט בעטהארען ליעסס, נון עבענפאללס דער פערווארפענען אנטיסעמיטישען ברוט דען ריקקען קעהרען אונד דען וואהרען ווערטה דער „כריסטליך-זאציאלען" קאמאריע ערקעננען, דיא שטאקקער אונד גענאססען מיט איהם אייפפיהרען וואללטען.

* * *

דיעזען אויספיהרונגען וואללען וויר דריא פארגעסטערן היער איינגעלאנגטע טעלעגראממע אנרייהען, וועלכע פאלגענדערמאססען לויטען:

ב ע ר ל י ן, 24. דעצעמבער. איינינע בלאטטער מעלדען, פירסט ב י ס מ א ר ק וויא ענטשלאססען, זיינען איינפלוסס אן האכסטער שטעללע איינצוזעטצען, אום דען אונטער ארטהאדאקס-קירכליכעם פארוואנד זיך פערבערגענדען א ו מ ט ר י ע ב ע ן ד ע ר א נ ט י ס ע מ י ט י ש ע ן פ א ר ט י י א א י י ן ע נ ד ע צ ו מ א כ ע ן.

ב ע ר ל י ן, 24. דעצעמבער. נאך אייססערונגען האכגעשטעללטער פערזאנליכקייטען איזט עס צווייפעללאז, דאסס דיא ט ה י י ל נ א ה מ ע ד ע ם פ ר י נ צ ע ן ו ו י ל ה ע ל ם אן דער בעקאננטען ש ט א ק ק ע ר ש ע ן פ ע ר ז א מ ל ו נ ג מאסטגעבענדען ארטס מיט ב ע פ ר ע מ ד ע ן, י א מ י ט ע ר ש ר ע ק ק ע ן איפגענאממען ווארדע. מאן דארף אננעהמען, דאסס פרינץ ווילהעלם זיך היעביא אויסשליעסליך נור דורך דאס אינטערעססע פיר קירכליכע נאטהשטאנדע אונד נ י כ ט פ י ר ש ט א ק ק ע ר ס פ ע ר ז א ן לייטען ליעסס.

ב ע ר ל י ן, 24. דעצעמבער. דיא היעזיגע שטאאטסאנוואלטשאפט בעאבזיכטיגט, געגען דען האפפרעדיגער ש ט א ק ק ע ר אונד דעססען צייטונג „ק י ר כ ל י כ ע מ א נ א ט ס ש ר י פ ט" ד י א א נ ק ל א ג ע ו ו ע ג ע ן ל א נ ד ע ס פ ע ר ר א ט ה ע ס צו ערהעבען. אין דעם גענאננטען בלאטטע ווירד נאמליך איינע אייפפארדערונג צו איינעם געבעטע פעראפפענטליכט, אין וועלכעם שטאקקער אונד זיינע אנהאנגער נאטט אנפלעהען, ער מאגע דען ענקעל דעם קאיזערס ווילהעלם, ד ע ן פ ר י נ צ ע ן ו ו י ל ה ע ל ם, צ ו ם ט ה ר א נ ע ג ע ל א נ ג ע ן ל א ס ס ע ן.

האט זיך דיא לאגע געבעססערט?

ניין! קיינע בעססערונג איזט אין דער פאליטישען לאגע צו פערצייכנען, אבער אויך קיינע פערשלימערונג. דיא לאגע איזט אונפעראנדערט. דיא גאנצע פריעדענסהאפפנונג שיינט זיך יעטצט אויף איינען ב ר י ע ף ד ע ס ק א י ז ע ר ס ו ו י ל ה ע ל ם א ן צ א ר א ל ע ק ס א נ-

הערדן ל' וו' אין ס. פ. דיא גל יכע אנטוואָרט גילט אױך פיר זיא.

הערדן א' וו' אין ק.-וו. זיא פראגען: „אײנער דער עבענזאָ וויא זײנע פרויא אים יודענטהומע געבאָרען וואורדע אונד נאָך הײטע עבענזאָ וויא זײנע פרויא צום יודענטהומע זיך בעקעננט, האט אײנסט דיא דומהײט בעגאנגען, זיין נײנגעבאָרענעס מאָרכען בײם קאטהאָלישען גײסטליכען טױפען צו לאססען. דאנן האט זיך דאס עהעפּאאר דיא זאכע איבערלעגט אונד דאס מאָרכען אין דאס יידישע מאטריקענבוך אײנטראגען, זאָוויא דעמזעלבען אין דער זינאַגאָגע אײנען יידישען נאמען געבען לאססען. הײטע זאָלל דאס מאָדכען הײראטהען. אונד דער נ י י ס ט ל י כ ע דעם אָרטעס בעהארט דאבײא, דאסס זיא קאטהאָליקין איזט. וואס איזט צו טהון?“— דא איזט, פערעהרטעסטער, גאר ניכטס צו טהון: דאס מאָדכען איזט אונד בלײבט קאטהאָליקין. אין אָ ס ט ע ר ר י י ך קאנן מאן וואָהל ווײערער צום יודענטהום איבערטרעטען, אין א ו נ-ג א ר ן אבער נ י כ ט.

הערדן ל' ע' אין ב. זיא האבען נאָך 1 פל. נאכצוזענדען, דאמיט דיא אנגאָנגסע דרײמאל ערשײנע.

הערדן מ' ס' אין וו. וויר קאָננען פאָן איהרער צושריפט קײנע נאָטיץ נעהמען, ווײל זיא ערסטענס אנאָנים איזט אונד דערען אינהאלט איבערדיענס „פאָסט פעסטום“ קאָממט.

הערדן י' ב' אין אָ. וואָללען זיא נאָך 50 ק״. אונד דען טעקסט אײנזענדען.

הערדן י' א' ש' אין נ. איקל. הערר סימאָן באכער איזט קאסיער דער היעזיגען איזר. רעליגיאָנסגעמײנדע.

עהרוו. הערדן ראבב. י' ש' אין ש. דאס בעטרעפפענדע בוך בעקאָממען זיא היער אין

Lövy's Buchhandlung, Königsgasse 1.

ראָטהזעל.*)

צוויא וואָרטע זינד'ס, דיא אים ריים עיקלינגען;
דיא דיכטער זיא זעהר הײפיג בעזינגען.
דאס ע ר ס ט ע איזט יונג אונד בליהענד,
איבערשײמענד אָפט אונד גליהענד.
אנדערס דאס צ ו ו י י ט ע: גרויא אונד אלט,
אונד דעננאָך לאָססט עס אונז ניכט קאלט:
עס איזט מעהר, אלס דאס ערסטע געעהרט,
ווײל יענעס איממערפאָרט גור בענעהרט,
דיעזעס אבער בעשײדען געוואָהרט.
פאָן דעם ערסטען דער פאָלקסמונד שפּריכט,
עס האבע גאר דאס צווײטע ניכט;
פיר אונז קאנן דאס אײנע ערהעללען
וויא דאס אנדערע, וועגן וויר אומשטעללען
נור דיא קאָפּפע דער בײדען געשיקקט.
נון זיעה', לעזער, ראצו: אָב'ס דיר גליקקט.

חידה

(מאת החכם פלוני בן פלוני.)

חשבתי יסים סקדם במצוה כריתה
וגם השנים בדוור עבר ואמה,
ואביט במעלות הכסא של שלמה,
ומי ומי ההולכים לצבא המלחמה,
תשלומי הובל הנזכר בבבא קמא:
וראיתי ה נ ו כ ה בטוהר כזהרי החמה.

אױפלאָזונג דער ראָטהזעל אין נר' 140.

דעם דײטשען:

באהנקנאָטען (באהנ-קנאָטען), באנקנאָטען (באנק-נאָטען).

ריכטיג האבען געלאָזט:

דאס ד י י ט ש ע, דיא ראמען: ערנעסטינע גוטמאנן — פאָרא-ענטיש אונד לוירא קלײן— מ.-קאסאָן,

---

*) דיא נאמען דער אײנזענדער ריכטיגער לאָזונגען, וועלכע פאָר שלוסס דער נאָכסטען פרײטאגנומער אונז צוקאָממען, ווערדען וויר פעראָפפענטליכען.

אונד דיא הערדען: מנחם מילוואוױף — פ. גאר', יאָזעף אדלער — בערענסאס, לעאָפּאלד ווײסס — טעזאָ-טעטרי, מ. קאניטצער — יאסקערעקעדיהאז, הערמאן אלט—יאנאָש-האזא, מיכל דיאמאנטשטײן — טעזאָ-ריטש, ש. ל. ארצט — טארנאָוו, יאָאכים ראָזענשטײן — טעמעשוואר.

דיא חידה דעם הערדן ש. ל. א ר צ ט, „דהות הסים“ (ראָססעלשפרונג), האט נ י ע מ א נ ד געלאָזט; וואהרשײנליך וועגען דער בעזאָנדערען, דאמיט פערבונדענען שוויעריגקײטען. וויר געבען דאהער דען „ראָססעלשפרונג“ היער נאָכמאלס מיט ציפפערמאָסיגער בעצייכנונג דער לויפבאהן דעס ראָססעס. דער זיך ערגעבענדע טעקסט איזט זעלבסט אײנע חידה, אונד מאָגען דיא הערדען לאָזער ציגלײך דען פתרון דערזעלבען אונז ביז נאָכסטען פרײטאג צוזענדען.

2 בלי	31 בות	14 יד	61 רון	34 זון	19 ום	12 ים	21 עי
29 פחית	60 הית	1 *נו	32 ולא	13 בלי	22 נ	35 בלי	18 נ
54 תי	3 ב	30 רב	15 ים	62 בה	33 לד	20 בלי	11 ק
59 ולך	28 למש	53 נ	64 רון	23 ום	44 פעי	17 אז	36 עצ
52 זק	55 אמור	4 ישר	43 כיר	16 בלי	63 פת	10 שו	45 ל
27 זון	58 אני	51 לעת	48 זמן	7 ה	24 ום	37 בית	40 וח
50 וה	5 ור	56 ישמי	25 כין	42 ת	39 דם	46 תו	9 בלי
57 מי	26 ס	49 הה	6 עה	47 ער	8 סר	41 וה	38 מא

פרײטאגס-פאָלליעטאָן.

פרײדענוואָכע אײנעס הויזירערס.

(9-טע פאָרטזעטצונג.)

„דער אינהײמליך אויסזעהענדע מאנן קאם מיט זיינער נײסטעסגעשטאָרטען טאָכטער בײם קרײצוועגע אן,“ ערצאָהלטע דער קאָהלער ווײטער דעם אויפמערקזאם צוהאָרענדען יאקאָב. „דער מאנן זאה פערוואונדערט אויף גינג אבער לינקס וועג, שײנבאר ווײדער צום וואלדע הינויס. דא ערטאָנטע אײן דרײמאליגעס פפײפען, וועלכעס אײן געבײלל פאָן מענשען פאָלגטע. דיסטער האנס שפּרענגטע מיט זײנער באנדע הערא.

„ווער ביסט דוא?“ שריע ער דען מאנן אן.

דיעזער אנטוואָרטעטע ניכט. פאסטע דאס מאָדכען אם ארם אונד וואָללטע ווײטער נעהען. ערצירנט פאקקטע דער ריטטער דען מאנן אן דער ברוסט, זײנע פראגע וויעדערהאָלענד.

„אָ, לאססט מיך שנעלל מײנעס וועגעס נעהען,“ אנטוואָרטעטע יעטצט דער מאנן ביטטענד; „איך מוסס נאָך פאָר מיטטערנאכט אין דער שטאדט זײן. נעהמט אללעס, וואס איך בײא מיר האבע. עס איזט צוואר ניכט פיעל, אבער לאססעט אונז ווײטער. זעהעט, מײנע טאָכטער היער איזט נײסטעסקראנק, ווײל אויף מיר אײן באנגפלוך רוהט. איך מוסס פאָר מיטטערנאכט אם הײטיגען טאגע בײם גראָססען ראבבי אין דער שטאדט זײן, דער אללײן אים שטאנדע איזט, דען באנן צו לאָזען אונד מײן קינד צו בעפרײען. קאָממע איך שפּעטער, זאָ ווירד דער פאָנר בעדײסס אין דיא גײוואנדלונג נעטרעטען זײן; דאנן איזט מײן קינד פערלאָרען אונד איך ווירדע פערנעבענס אײנע רײזע פאָן הונדערט מײלען געמאכט האבען.

„אדזאָ אײן יודע ביזט דוא, שעלם!“ ריעף דער ריטטער לויט אויפלאכענד, „אונד ווילסט אונז מיט דײנען ליגענגעשיכטען הינטערגעהען. גיב הער דען רינג אן דײנעם פינגער!“

„אך, עס איזט דער טרויא-רינג מײנעס פערשטאָרבענען ווײבעס; אבער נעהמט איהן הין, לאססט מיך נור אײלען.“

„גיב הער דען בײטעל מיט געלד!“

„אך, עס איזט מײן צעהרגעלד, אונד איך ווייסס ניכט, וואָפאָן איך דיא ריקקוואנדערונג בעשטרײטען זאָלל; אבער נעהמט עס אונד לאססט מיך נור ציעהען.“

„ציעה הין, יודע, מיט דײנעם באנן; אבער דאס מ אָ ד כ ע ן מוסס בײא מ י ר בלײבען. איך ווילל איהר שאָן דיא גריללען פערטרײבען, אונד מײן קאפלאָן זאָלל איהר דען גײסט שאָן קלאָרען, דאסס דער באָזע דעמאָן הערויספאהרע.“

„ריטטער!“ ריעף דער מאנן, זיך צו באָדען ווערפענד, „לאססעט מיר מײן אײנציגעס קינד! זעהעט, איך פערשפּרעכע אײך, וועגן איהר מיר דאס קינד לאססעט, זאָלל אײרע בורג וויא דער פעלז אם מעערע בעשטעהען אונד אײער געשלעכט זאָלל איבערדויערן דיא פירסטען- אונד גראפענגעשלעכטער אום אײך הערום. איהר ווערדעט גנאדע פינדען פאָר גאָטט אונד אין אײרען אלטען טאגען פראה דיעזער שטונדע געדענקען.“

„זאָ אונד נאָך מעהר שפּראך דער ארמע מאנן, אבער האנז פאָן סוזענדאָרף ליעסס זיך ניכט ריהרען. ער ערגריפף דאס מאָדכען אונד וואָללטע עס אויף דען זאטטעל זײנעס פפערדעס העבען. דא שטירצטע דער פאטער אויף דיא טאָכטער אונד שטיעסס איהר אײן מעססער אין דיא ברוסט, דאסס דאס בלוט ווײט וועג איבער דען ריטטער אונד דעססען באנדע שפּריטצטע. דאס מאָדכען פיעל טאָדט אין דען גרונד.

„בעפאָר דוא זיא שאָנדעסט,“ ריעף דער יודע, „זאָלל זיא ליעבער דורך דען אײגענען פאטער אין דיא האנד גאָטטעס פאללען!“

דער ריטטער ליעסס איהן בינדען אונד מארטערטע אונד קוואָלטע איהן, ביז ער נאָך אכט טאגען שטארב. נאָך אין זײנער לעטצטען שטונדע ריעף דער יודע דעם ריטטער צו: „דיא שטראפע ווירד דיך, באָזעוויכט, טרעפפען. מײן אונד מײנעס קינדעס גײסט ווירד דיך עווינע קוואָלען בעדרײטען. דײנע בורג ווירד צערשטאָרט זײן, אונד דוא ווירסט אונטערגעהען אלס דער לעטצטע דײנעס געשלעכטעס!“

„זאָ שטארב ער; בײדע לײכען וואורדען אין דעם גרונד פערשארט.“

(פאָרטזעטצונג פאָלגט.)

הומאָריסטישעס

דיענסטפערטיג.

ר י י ז ע נ ד ע ר (צום האָטעל-קעללנער): יאהאנן, איך מאכטע מאָרגען פריה פונקט 5 אוהר געוועקקט ווערדען.

י א ה א נ ן: ביטטע זעהר, דער גנאָדיגע הערר בראוכט נ ו ר צו ק ל י נ ג ע ל ן!

בעגריפפשטיטציג.

ר י כ ט ע ר (צו אײנעם יונגען אנגעקלאגטען): וואס איזט איהר פאטער?

א נ ג ע ק ל א ג ט ע ר (וועהמיטהיג): ט א ד ט!

ר י כ ט ע ר: אלזאָ וואס וואר ער פ ר י ה ע ר?

א נ ג ע ק ל א ט ע ר (זיך וואונדערנד): לע-ב ע נ ד י ג!

אײן צײגניסס.

אײן שנײדערגעזעללע ערהילט פאָן זײנעם מײסטער פאָלגענדעס צײגניסס: „אדאם ווײדע שטאנד בײא מיר פאָם 1-טען ביז 30-טען מאי אין ארבײט. ער האט וואָהרענד דיעזער צײט פיעלע ליעבעס-געשיכטען א י י נ ג ע פ א ד ע ל ט אונד זאָ מאנכעס פ ל י ק ק ט ע ר וואס אם צײגע. דא מיר ענדליך מיט איהם דער פאדען דער געדולד געריססען, ט ר ע נ נ ע איך מיך פאָן איהם גערנע אונד געבע איהם דען ראטה, זיך ניכט ווײדער אן מיך צו ו ו נ ד ע ר ן. — יאהאן האזענאהט. שנײדערמײסטער.“

פֿאַר דען האָהען יידישען פֿייערטאָגען בייא דער מיליטאַר-בעהאָרדע פֿאַר, אום פֿיר דיא יידישען זאָלדאַטען איינען אורלויב צו ערווירקען. איין אָפֿפֿיציער, קאַפּיטאַן באלדאוויטש, פֿוהר דען ביטטשטעללער גראָב אָן. טראָטצדעם פֿערזוכטע עס דער ראבבינער נאָכמאַלס, דען קאַפּיטאַן פֿיר דיא פֿאָרגעטראָגענע ביטטע גינסטיג צו שטיממען, דיא ביטטע בליעב אונערפֿיללט. דאַמיט בעגניגטע זיך אַבער דער וואַקקערע קאַפּיטאַן ניכט. ער שטרענגטע געגען העררן ראבבינער טויבעס דיא קלאַגע „וועגען בעהעללינונג דער מיליטאַרבעהאָרדע" אָן, אונד נון וואורדע דער ראבבינער צו איינער געלדשטראַפֿע פֿאָן 2200 פֿראַנקס פֿעראורטהיילט!

(דער זאָהן איינעס יידען — שוויעגערזאָהן איינעס פֿירסטען.) מאַריון בערנהאַרדט, זאָהן דער בעריהמטען פֿראַנצאָזישען שוישפּיעלערין סאַראַה בערנהאַרדט, האַט זיך אַם לעטצטען פֿרייטאַג אין פּאַריז מיט איינער יונגען פּאָלין, פֿריילין טהערעזע יאבלאָנאָווסקא, טאָכטער דעס פֿירסטען קאַרל יאבלאָנאָווסקי, פֿערמאָהלט אונד איזט דאַדורך איין פֿערוואַנדטער דער געוועזענען פֿראַנצאָזישען קאַיזערפֿאַמיליע באָנאַפּאַרטע געוואָרדען. דיא מוטטער דער נייפֿערמאָהלטען פּאָלין איזט נעמליך איין מיטגליעד דיעזעס איינסטיגען קאַיזער-הויזעס. יעטצט איזט דיא יונגע פֿרויא איינפֿאַך פֿרויא בערנהאַרדט. דיא קירכליכע טרויאונג דעס פּאַאַרעס פֿאַנד אום מיטטערנאַכט שטאַטט.

(אין רוססלאַנד) קאַממען וויט איינער צייט שטודענטען-אונרוהען פֿאָר, וועלכע איף דען ענדליכען אויסברוך איינער רעוואָלוציאָן הינצודייטען שיינען. דיא אוניווערזיטאַטען פֿאָן פּעטערסבורג, מאָסקוי, אָדעססא, כאַרקאָוו אונד קאַזאַן מוססטען געשלאָססען ווערדען. אין פּעטערסבורג, וואָ דיא פּאָליציא 80 שטודענטען פֿערהאַפֿטעטע, וואורדען שטודענטישע אויפֿרופֿע פֿערברייטעט, אין וועלכען דיא געוואַלטהערשאַפֿט אַנגעגריפֿפֿען ווירד, „וועלכע פֿירכטבאַר שווער איף דעם אונגליקקליכען רוססלאַנד לאַסטעט." אין מאָסקוי, כאַרקאָוו אונד קאַזאַן וואורדען וואָהרענד דער קראַוואַללע מעהרערע שטודענטען פֿאָם מיליטאַר געטאָדטעט.

(פֿאַבריקסבראַנד.) פֿאָרגעסטערן אין דען פֿריהעסטען מאָרגענשטונדען וויטהעטע אין אלטאָפֿען איין גראָססער בראַנד, פֿאָן וועלכעם איין טהייל דער לעדערפֿאַבריק סאַמואַל לאַווי איינגעאַשערט וואורדע. ביים רעטטונגסווערקע זינד צווייא פֿערזאָנען פֿערלעטצט וואָרדען. דער בראַנדשאַדען בעטראָגט 15,000 גולדען, דאָך וואַרען פֿאַבריק אונד וואַאַרענפֿאָראַטהע פֿערזיכערט.

(וואָלפֿע) אים פּויליש (קאָמיטאַט טעמעש) ווירד געשריעבען: „אונזערע פֿיעהבעזיטצער זינד פֿאָן איינער שווערען פּלאַגע היימגעזוכט וואָרדען. דיא גאַנצע אומגעבונג איזט דורך דאַס מאַססענהאַפֿטע ערשיינען פֿאָן וואָלפֿען אונזיכער געמאַכט. דיעזעלבען ריכטען אונטער דען שאַפֿהעערדען גראָססע שאַדען אָן, איף דען פֿעלדערן ליעגען צערפֿעטצטע שאַף-פֿעללע אונד געריפּפּע אומהער. דיא הירטען קיממערן זיך וועניג אום דיא איהנען אַנפֿערטרויטען העערדען, זאָנדערן טראַכטען איהר אייגענעס לעבען געגען דיא בעסטיען צו שיטצען. עס האַט זיך איין פֿעראיין געבילדעט, דער גראָססע טרייב-יאַגדען איף דיא וואָלפֿע פֿעראַנשטאַלטעט."

מאָנאַטסבעריכט

דער „אלליאַנס איזר. אוניוו." צו פּאַריז.

דאַס צענטראַל-קאָמיטע האַטטע דען שמערץ, זיינען גענעראַל-סעקרעטאַר העררן איזאַאַק עדואַרד קאַהן צו פֿערליערען: דערזעלבע שטאַרב צו פּאַריז אַם 4-טען דעצעמבער 1887 אים אַלטער פֿאָן 57 יאַהרען. — דיא רעדען, וועלכע אים שטערבעהויזע אונד אַם גראַבע געהאַלטען וואורדען, זינד איין עהרענדעס צייגניסס פֿיר דען פֿערבליכענען אונד ווירדיגען דיא בעדייטענדען פֿערדיענסטע, וועלכע ער זיך אום דיא וואָהלטהאַטיגקייט אים אללגעמיינען אונד אום דיא „אלליאַנס" אינסבעזאָנדערע וואָרבען האַטטע.

אוים דער טרויערערדע דעס אָבעררבבינערס פֿאָן פּאַריז, העררן צאַדאָק קאַהן, ווידערגעבען וויר היער פֿאָלגענדעס:

„ער בעזוכטע מיך אָפֿט. וויר שפּראַכען פֿאָן דען האָהען אינטערעססען, דיא איהם אַם הערצען לאַגען, אונד עס וואַר דאַס פֿיר מיך איממער איינע פֿריידע. מאַן פֿיהלטע זיך ערוואַרמט דורך דיעזען וואָהלטהאַטיגקייטסאייפֿער, פֿאָן דיעזער ליידענשאַפֿטליכען ליעבע צור מענשהייט, דיא אין זיינען וואָרטען אונד זיינען טהאַטען זאָ דייטליך הערפֿאָרטראַט. מאַן וואורדע בעססער דורך איהן, דען גוטען. דאַהער קאָננטע איך דער טיעפֿען בעוועגונג, דיא מיך אַן דיעזער באַהרע ערגרייפֿט, קיינען בעססערען אויסדרוקק געבען, אַלס וועגן איך מיט קעניג דאַוויד, דער גלייכפֿאַללס איינען הערצענספֿריינד פֿערלאָרען, זאַגע: צר לי עליך [illegible]! וויא בעטריבט בין איך דורך דיך, מיין ברודער!

„אַבער איזט עס וואָהלגעשטאַטטעט, פֿאָם אייגענען שמערץ צו שפּרעכען, אין דיעזעם הויזע, דאַס ער געסטערן נאָך דורך זיינע געגענוואַרט בעלעבטע, וואָ ער זיינע זאַנפֿטע אונד האָכגעאַכטעטע הערשאַפֿט איבטע, וואָ זאָ פֿיעלע ליעבע דיא זיינע ערוויעדערטע, וואָ ער זאָ פֿיעל דעס גליקקעס גאַב אונד ענטגעגענגענאָמען? איך וואַגע עס ניכט, מיך אין דיא לעערע, אין דיא ביטטערקייט דעס צוריקגעלאַססענען יאַממערס צו פֿערטיעפֿען. דיא וואונדע איזט זאָ גרויזאַם, וויא זיא אונערוואַרטעט איזט. דאָך איך זאַגע מיר, דאַסס דער גאָטט, דער דיא פּריפֿונג זאַנדטע, אויך דיא קראַפֿט פֿערלייהט, זיא צו ערטראַגען. דיא רעליגיאָן איזט קיין אייטלעס וואָרט, אונד דיא הערצען, אין דענען זיא איהרע וואורצעלן געשלאַגען, מיססען שטעטס איף דער האָהע דער פֿערהאַלטניססע שטעהען, אונד דען זיא טרעפֿפֿענדען שיקקזאַלסשלאַגען איינע קראַפֿט ענטגעגענבריגנען, דיא איהרעם אונגליקק גלייכקאָממט.

„אָך! איינע פֿאַמיליע אַללעין איזט עס ניכט, דיא פֿאָן דיעזעם שלאַגע געטראָפֿפֿען וואורדע, דאַס גאַנצע יודענטהום, אונד דיא „אלליאַנס איזראַעליט", וועלכע אין אונזערעם יאַהרהונדערט דעססען ערהאַבענסטען בעגריפֿף פֿאָרשטעללט, ערליידען דורך דאַס אַבלעבען דעס העררן קאַהן איינען אונערזעטצליכען פֿערלוסט. איך ברויכע איף דיעזען פּונקט ניכט נאָהער איינצוגעהען. אונזערע פּאַריזער געמיינדע, פֿיר דערען געפֿיהלע איך דער בערעכטיגטע דאָלמעטשער בין, בעטרויערט גלייכפֿאַללס אין העררן קאַהן איינעם זיינער פֿערדיענסטפֿאָללסטען, געעהרטעסטען אונד גראָססמיטהיגסטען מיטגליעדער. וויר האַבען קיינע אינסטיטוציאָן, דיא ער ניכט געפֿאָרדערט האַטטע אונד אונטערשטיטצט מיט יענער טיעפֿען קענטניסס אין דער קונסט דעס וואָהלטהונס, דיא איהן גאַנץ בעזאָנדערס אויסצייכנעטע. וואַס זאַגע איך? עס ניכט אין פּאַריז קיינע איינציגע פֿעראיינינג צו אירגענד איינעם גוטען צוועקקע, קיינע שאַפֿפֿונג, דיא דאַס ציעל פֿערפֿאָלגט, דיא שמערצען דער ליידענדען צו לינדערן, אין דען אונטערסטען שיכטען דיא בילדונג, דיא ערציעהונג, דיא אַרבייט, דיא מאָראַליטאַט צו פֿערברייטען, דיא ער ניכט דורך זיינע גאַבען בערייכערט, אונד וואַס נאָך מעהר ווערטה, דורך זיינע פֿערזאָנליכע הילפֿע, דורך זיין וויססען, זיינע ראַטהשלאַגע, דורך זיין געראַדעס אונד זיכערעס אורטהייל, זיינע צופֿערלעססיגקייט אונד ערפֿאַהרונג בעגינסטיגט האַטטע. וויא פֿיעלע יונגע לייטע צ. ב. אים אללער הערדען לאַנדער, האַבען עס איהם צו דאַנקען, דאַסס זיא איהרען וועג אין דער וועלט געמאַכט! וויא פֿיעלע אַנדערע, דערען נאָך אונזיכערע צוקונפֿט דער געגענשטאַנד

נאָגין אָהנע שטיטצע צו זיין, אונד שטרעקטע ביידע אַרמע נאָך געאָרג אויס.

דיא האַנדע דער ביידען מאַננער בעגעגנעטען זיך.

„פֿאַרכטע מיך פֿעסט!" ריעף דאַניעל, „פֿערזוכטע עס, איך צו העבען! נאָטט זייא אונז אללען גנאָדיג!"

עס וואַר איין פֿירכטבאַרער מאָמענט, דער זעהר לייכט אללען דרייען האַטטע דען טאָד ברינגען קאָננען. אַלס דאַניעלס האַנדע דיעיעניגען געאָרגס פֿאַססטע, נייגטע זיך אַם ברעטט זייטוואַרטס אונד בייגאַהע שלוג עס אום. אַבער מוטטער אננא קלאַממערטע זיך מיט איהרעם גאַנצען געוויכט אַן דען ענטגעגענגעזעטצטען ראַנד דעס ברעטטעס — אונד דיעזעס בליעב אים גלייכגעוויכט.

דעם ענטזעטצליכען גראַבע ענטריססען, לאַג געאָרג אין דען אַרמען זיינעס רעטטערס. דיא ערעגונג דעס אויגענבליקקעס האַטטע דאַניעל ריעזענקראַפֿטע פֿערליעהען.

דאַס בלאַססע געזיכט געאָרגס וואורדע דורך דען איממער האָהער עמפּאָרשטייגענדען בראַנד דער פֿעסטונג בעלייכטעט. ער בעפֿאַנד זיך שאָן איף דעם ברעטט אונד וואַר דער דראָהענדסטען געפֿאַהר ענטריססען, אַבער נאָך לאַנגע ניכט גאַנץ גערעטטעט.

יעטצט האַנדעלטע עס זיך נאָמליך דאַרום, דען געפֿאָהרליכען ריקקוועג אַנצוטרעטען.

נאָך איממער היעלט דאַניעל דען גערעטטעטען אין זיינען אַרמען אומשלונגען וויא מיט אייזענפֿעסטען קלאַממערן, דען [illegible] שיען נאָך בעוואוסטלאָז. בייא דער געריעגסטען בעוועגונג, דיא מאַן דאָך מאַכען מוססטע, האַטטע געאָרג צום צווייטען מאַל אין דען מאָאָר פֿאַללען קאָננען.

אַם ענדע מוססטע אַבער דענגאָך דער ריקקוועג אונפֿערצאָגערט אונטערנאָממען ווערדען.

„נון דענן, אין גאָטטעס נאַמען צוריקק!" מורמעלטע דאַניעל. דען אָהנמאַכטיגען וויא איין קינד איף דען אַרמען טראַגענד, שריטט ער פֿאָראַן; אננא פֿאָלגטע, דיא לאַטערנע אין דער האַנד האַלטענד.

וואָהל שוואַנקטע דאַס ברעטט מעהר אַלס איינמאַל אונד דאַניעל האַטטע גראָססע מיהע, דאַס גלייכגעוויכט צו בעהאַלטען; אַבער גאָטט דער אללמאַכטיגע וואַר מיט איהנען. באַלד פֿערקינדעטע איין יובעלנדער אויפֿשרייא אננא׳ס, דאַסס נון דיא רעטטונג געלונגען זייא.

דאַניעל אונד אננא וויינטען אונד שלוכצטען לויט פֿאָר פֿריידע.

עס וואַר אַבער יעטצט ניכט דיא צייט, דען פֿריידיגען עמפּפֿינדונגען אויסדרוקק צו פֿערלייהען: דאַס זאָהען זיא ביידע אים נאַכסטען אויגענבליקקע איין. פֿאָרערסט מוססטען זיא דען אָהנמאַכטיגען יונגען מאַנן, דען זיא דעם גראַבע ענטריססען, ווידער צום בעוואוסטזיין רופֿען. זיא גאַבען זיך פֿיעלע מיהע, אונד אַלס דיעזע פֿאָן ערפֿאָלג צו זיין שיען, מוססטען זיא ערקענען, דאַסס געאָרג שווער קראַנק זייא. וואָהל בעוועגטען זיך זיינע ליפּפּען צום שפּרעכען, אַבער זיא מורמעלטען נור אונפֿערשטאַנדליכע וואָרטע. איין העפֿטיגעס פֿיעבער שיטטעלטע זיינען ערשאָפּפֿטען קאָרפּער.

ניכט ווייט וואַר עס פֿאָן יענער שטעללע ביז צום איינזאַמען הויזע, אין וועלכעם דיא אללבעליעבטע פֿרויא וואָהנטע.

מיט פֿעראיינטער קראַפֿט טרוגען מוטטער אננא אונד דאַניעל דען בעזיננונגסלאָזען, מיט שלאַם בעדעקקטען יינגלינג. זיא שפּראַכען קיין וואָרט, נור מיט דען בליקקען וועכסעלטען זיא איהרע עמפּפֿינדונגען.

ווייטער אונד ווייטער שריטטען זיא מיט דער איהנען נון דאָפּפּעלט טהייערען לאַסט, דיא זיא דעם טאָדע אַבגערונגען האַטטען.

איממער שטיללער וואורדע עס, יע מעהר זיא זיך אויס דער ריכטונג דעס זומפּפֿיגען מאָאָרעס ענטפֿערנטען. דער קריעגסלאַרם פֿאָן דעממין פֿערהאַללטע לאַנגזאַם; וואָ זיא יעטצט וואַרען, וואַר דער הימעל וועניגער געראָטהעט; יע ווייטער זיא גינגען, דעסטאָ פֿינסטערער וואורדע עס.

נון וואַר אויך דאַס הויז דער מוטטער אננא ערריכט. דיעזע נאַהם געאָרג׳ס הויפּט אין איהרע אַרמע, וואָהרענד דאַניעל דאַס טהאָר עפֿפֿנעטע, אינס צימער טראַט אונד דיא מיט אָל געפֿילטע לאַמפּע אַנצינדעטע.

דאַנן טרוגען זיא ביידע דען גערעטטעטען אינס צימער. עס וואַר דאַסזעלבע צימער, אין וועלכעם דער איינאונדצוואַנציגסטע אַם נאַכמיטטאַג זיך פֿעראַבשיעדעט האַטטע.

דיא ערסטע זאָרגע דער מוטטער אננא וואַר דען נאָך איממער בעוואוסטלאָזען געאָרג איף דיא רוהעבאַנק צו בעטטען.

(פֿאָרטזעטצונג פֿאָלגט.)

דער צו שטיטצען. דיזען בריעף וואלל דער דייטשע באטשאפטער אם רוססישען האפפע, גענעראל שווייניטץ, דעם רוססישען קאיזער איבערגעבען האבען. וואס דער בריעף ענטהאלט, וייסס מאן נאטירליך ניכט. מאן גלויבט, דער גרייזע דייטשע קאיזער האבע זיך אין דיזעם האנדשרייבען אן דען צאר, אלס דעססען גראסס-אהיים, מיט דער פראגע געווענדעט, וואס דענן אייגענטליך זיינע וינשע זייען. קאיזער ווילהעלם ערווארטעט איינע אפפענע, אויפריכטיגע אנטווארט. מאן ערווארטעט מיט שפאננונג דיא ווירקונג דיזעס בריעפעס. „דארויף בערוהט דיא איינציגע האפפנונג אויף איינען גינסטיגען אומשוואונג", ווירד אויס בערלין טעלעגראפירט.

אבער אין רוססלאנד שיינט מאן דען פריעדען דורכאויס ניכט צו וואללען. שאן יעטצט טהון דיא רוססען זעהר האכמיטהיג אונד זיא זעהען אין דעם בריעפע דעס קאיזערס ווילהעלם איין צייכען דער פורכט דייטשלאנדס אונד אסטערייך-אונגארנס פאר דעם מאכטיגען רוססלאנד.

יא, דיא רוססישען בלאטטער געהען שאן זא וייט, אונזערער מאנארכיע דען פרייז צו דיקטירען, אום וועלכען דער פריעדען ערהאלטען ווערדען קאננטע, אונד צוואר: פאללשטאנדיגע אויסריעפערונג דער באלקאנהאלבאינזעל אן רוססלאנד מיט איינשלוסס דער ריימונג באסניענס אונד דער הערצעגאווינא דורך אסטעררייך-אונגארן אונד דיא אויפלאזונג דעס דייטש-אסטערייכיש-אונגארישען בינדניססעס. מעהר פערלאנגען דיא רוססען פאן אונז ניכט אונד זיא דינקען זיך דאפיר נאך זעהר בעשיידען. זיא שיינען צו פערגעססען, דאסס ווענן דער קריעג אויסבריכט, ניכט נור זיא צו אונז הערייבער, זאנדערן אויך וויר צו איהנען היניבער שיעססען ווערדען. אפפענבאר שפעקולירט מאן אים צארענרייכע דאהיים, אונז איינצושיכטערן; אונד דאס דירפען וויר ניכט אנגעהען לאססען. אסטערייך-אונגארן מוסס רוססלאנד ענטשיעדען ענטגעגענטרעטען. עס קאנן דיעס טהון, אהנע זיינע פריעדענסליעבע צו פערלייגנען; פיעללייכט ווירד איין זאלכעס פארגעהען זיך גערדע אלס דאס בעסטע מיטטעל צור ערהאלטונג דעס פריעדענס ערוויזען.

עס לאססט זיך פאסט מיט בעשטיממטהייט זאגען, דאסס דאס רוססישע פאלק דען קריעג וויללל, אום דיא דורך דענועלבען איינטרעטענדע פערווירדונג צור ערצווינגונג איינער רוססישען פערפאססונג אויסצונוטצען. דאס רוססישע פאלק שמאכטע אונטער דעם דרוקקע דער גרויזאמען געוואלט אונד וויללל איינע מענשענווירדיגע עקזיסטענץ, וועניגסטענס דען שאטטען פאן פרייהייט ערלאנגען. דעסהאלב יאגט עס זיינע געביעטער אין איינען קריעג, וועלכען וויר — אב וויר וואללען אדער ניכט — אם ענדע אויפנעהמען מיססען, ווענן מאן אונז דענועלבען אויפצווינגט.

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

* (אונזערע קאניגין) האט פארגעסטערן דאס פינפציגסטע לעבענסיאהר ערריכט. אנלאססליך דעם געבורטסטאגעס איהרער מאיעסטאט ווארען פארגעסטערן אין בודאפעסט אונד וויען, זאוויא אין דען פראווינצשטאדטען דער מאנארכיע אללע אפפענטליכען געביידע אונד אויך פריוואטהייזער מיט פאהנען געשמיקקט.

* (ראטהשילד האפפאהיג.) וואס וויר אין פאריגער נוממער אלס בעפירכטענד אנגעקינדיגט האבען, איזט ראש צור טהאטזאכע געווארדען. באראן אלבערט פ. ראטהשילד אין וויען האט בערייטס דורך דאס אבערסט-קאממערער-אמט זר. מאיעסטאט דעם קאיזער-קאניגס אין דעקרעט ערהאלטען, וועלכעס איהן אונד זיינע גאטטין בעטטינא האפפאהיג מאכט. דיזע אויסצייכנונג ראטהשילד'ס איזט אויף פארשלאג אונזערעס מיניסטערפרעזידענטען טיסא ערפאלגט, אונד צוואר מיט ריקקזיכט אויף דיא פערדיענסטע, וועלכע זיך דער באראן אום דיא העבונג דעס אונגארישען שטאאטסקרעדיטעס ערווארבען האט.

* (געגען דען אנטיסעמיטיסמוס אין דייטשלאנד) טריטט יעטצט אויסער דעם קאנצלערבלאטטע אויך נאך דיא בערלינער „פאסט" ענערגיש אויף. אין איינער זיינער לעטצטען נוממערן בריינגט דיעזעס בלאטט איינען זעהר העפטיגען ארטיקעל געגען שטאקקער אונד דעססען בעשטרעבונגען. עס הייססט דארין אונטער אנדערעם: גערדע אין דען האהער געבילדעטען קרייזען בעשטעהט איין ענטשיעדענער ווידערוויללע געגען דיא שטאקקעריא. איינע רעגיערונג, דיא זיך אויף דיא שטאקקער-פארטייא שטיטצען וואללטע, ווירדע באלד ערקעננען, דאסס זיא אויף זאנד געבויט. דיא בעפליססענהייט, וואמיט דיא שטאקקעריא אונד דער אנטיסעמיטיסמוס זיך אן דיא זאהלען דעס פרינצען ווילהעלם העפטעט, קאנן פיר דיזען אונד דעססען קינפטיגע אויפגאבען נור שאדליכע פאלגען האבען. גערדע היטע, וואו פערטרויען צווישען הערשער אונד פאלק זא הערפארראגענדע בעדייטונג פיר דיא ענטוויקקלונג, פיעללייכט זעלבסט פיר דען בעשטאנד דעס רייכעס האט, ערשיינט עס בעזאנדערס בעדענקליך, דיא זאאט דעס מיססטרויענס אויסצוזאען. פאן וועלכער זייטע אימער מאן דען נייעסטען פערזוך אין דיזעם זיננע מאכט, ערשיינט ער פערדערבליך. ראש אונד גרינדליך מוסס דאמיט אויפגערייםט ווערדען.

* (האכהערציגע שפענדען.) אים סערעד (אן דער וואאג) ווירד געשריעבען: גראף אנטאן עסטערהאזי, מאיאראטסהערר פאן טשעקלעס, ערריכטעטע דאזעלבסט אנפאנגס דיזעס מאנאטס איינע פאלקסקיכע, אין וועלכער טאגליך צווייהונדערט ארמע רייכליך בעקאסטיגט ווערדען. גלייכצייטיג שיינקטע ער דער טשעקלעסער געמיינדע איינעם זיינער שאנסטען הערשאפטסהייזער אים ווערטהע פאן צוואנציגטויזענד גולדען צו איינער פערקלאססיגען פאלקסשולע אונד ער פערזארגטע דרייססיג ארמע שילקינדער, אהנע אונטערשיעד דעס גלויבענס, מיט פאללשטאנדיגער ווינטערקליידונג. אויסערדעם ליעסס דער עדלע גראף אן דיא ארמען יעדער קאנפעסיאן דער דארטיגען געגענד בעדייטענדע שפענדען אן געלד, האלץ אונד לעבענסמיטטעל פערטהיילען.

* (ארני-דענקמאל.) דאס קאמיטע צור בעאורטהיילונג דער צור ערריכטונג איינעס דענקמאלס פיר דען דיכטער יאהאן ארני אין בודאפעסט איינגעליפערטען ענטווירפע האט אונזערעם גלויבענסגענאססען העררן יאזעף ראנא, דער זיך אם קאנקורזע בעטהייליגטע, דען פירטען פרייז (טויזענד גולדען) צוערקאננט.

* (שטאטוטען-גענעהמיגונג.) אין זאמאש-מיקלא האט זיך איינע נייע „חברה קדישא" געבילדעט, דערען שטאטוטען בערייטס בעהערדליך גענעהמיגט ווארדען.

* (דיא פאליטעכניק אין קיעוו) האט אין איהר רעגלעמענט דיא בעשטיממונג אויפגענאממען, דאסס קיין יידישער הארער צו דיזעם אינסטיטוטע צוגעלאססען ווערדע. דאס שאנסטע אן דער זאכע איזט, דאסס דיזע פאליטעכניק צום אנדענקען אן דען צאר אלעקסאנדער II. פאן יודען געגרינדעט ווארדע!

* (רומאניש.) אויס יאססי טהיילט מאן מיט: הערר ראבבינער טויבעס שפראך

פאלליעטאן.

איין משומד אונד זיינע נאכקאממען.

(היסטארישע ערצאהלונג.)

(17-טע פארטזעטצונג.)

מעהר אלס איינמאל שוואנקטע דער פוסס דאניעלס אויף דעם שמאלען ברעטט, וואהרענד אננא זא זיכער אונד רוהיג דאהין שריטט, אלס ווירדע זיא זיך אויף ברייטעם, פעסטעם באדען בעפינדען. זיא בליקקטע קוים צוריקק. „עס מוסס געלינגען!" דאכטע זיא. אין דיזער איהרער האפפנונג ווארדע זיא בעשטארקט, אלס עס איממער העללער ווארדע. דיא אין פלאממען שטעהענדען הייזער פאן דעממין ווארפען דען ווידערשיין צום שווארץ אומצאגענען היממעל.

„לייכטע היערהער!" ריעף אננא. דאניעל לאזטע דיא לאטערנע פאם גירטעל אונד בעלייכטעטע דיא אנגעדייטעטע שטעללע. פאסט נור נאך איין דאקקינער קאפף וואר אויף דער שוואצען אבערפלאכע דעס מאארעס זיכטבאר. דער העלם וואר דעם הויפטע דעם פערזינקענדען ענטגליטטען; נור נאך סעקונדען קאננטע עס דויערן אונד דאס גראב מיססטע זיך פאללשטאנדיג איבער איהם שליעססען.

אננא וואללטע רופען, אבער זיא קאננטע קיינען לויט הערפארבריינגען, דענן צו מאכטיג איבערוואלטיגטע זיא דער פירכטבארע אנבליקק.

דאניעל ביינגטע זיך פארווארטס אונד ריעף: „הילפע נאהט! קאננסט דוא אונז הארען?"

וואהל פערנאהם גנאה'ג דען טאן איינער מענשליכען שטיממע, אבער דער דונסט דעם מאארעס האטטע זיינע זיננע בערייטס צור האלפטע בעטייבט.

„ער שיינט בערייטס אהנע בעוואוסטזיין," זאגטע דאניעל ניעדערגעשלאגען: „ווענן ער ניכט אויך זעלבער צו זיינער רעטטונג מיטווירקען קאנן, זא איזט יעדער פערזוך אונזערערזייטס פערגעבליך."

אננא נאהם דיא לאטערנע צור האנד, דאנן ביקקטע זיא זיך ניעדער אונד אינדעם זיא זיך מיט דער לינקען אן דען ראנד דעס ברעטטעס קלאממערטע, היעלט זיא דאס ליכט היגוים, זא וייט עס נור מאגליך וואר.

„גנאה'ג!" ריעף זיא, דא קיינע אנטווארט ערפאלגטע, ריעף זיא נאך לויטער, פאסט שרייענד אים מאגע דער האכסטען זעעלענקוואל: „גנאה'ג!"

אלס אב איין בליטץ זיין הויפט דורכצוקקטע, בעריהרטע דען אינגליקקליכען דער וואהלבעקאננטע קלאנג דער ליעבען שטיממע, דיא ער ניכט מעהר צו פערנעהמען האפפטע. מיט איינער העפטיגען בעוועגונג, אלס וואללטע ער דיא שטאררהייט דעם טאדעס פאן זיך אבשיטטעלן, וואנדטע גנאה'ג זיין הויפט צום ברעטטע צוריקק, זא דאסס זיין טאדטבלאססעס אנטליטץ זיכטבאר ווארדע.

„מוטטער — אננא —" הויכטע ער מיט שוואכער, אבער פערנעהמבארער שטיממע.

„שטילל," ענטגעגנעטע זיא: „דאניעל איזט היער מיט מיר. וויר זינד צו דיינער רעטטונג געקאממען. גאטט ווירד אונז בייזשטעהען! נימם דיינע גאנצע קראפט צוזאממען, גנאה'ג!"

„רעטטונג! לעבען!" — דיזער געדאנקע גאב דעם האלבטאדטען נייע קראפט. זיינע יוגענד אונד זיינע לעבענסלוסט קאמען איהם צו הילפע. ער האטטע זיך בערייטס וויללענלאז דעם טאדע ערגעבען, יעטצט גרויטע עס איהם פאר דעמזעלבען. נאך איינמאל שטיעג דאס דאזיין פאר איהם עמפאר אים גלאנצע איינער שאנען צוקונפט.

„האבט איהר בידע ארמע פרייא?" פראגטע דאניעל.

גנאה'ג אנטווארטעטע ניכט זאפארט. ער פרעססטע דיא צאהנע אן איינאנדער אונד ראפפטע זיינע גאנצע קראפט אין איינער אויסערסטען אנשטרענגונג צוזאממען. מיט איינעם רוקק ענטריסס ער זיינע ארמע דעם זומפפע, אין וועלכעם זיא בערייטס צור האלפטע געשטעקקט האטטען. דורך דיעזע בעוועגונג בעגאנן ער נאך עטוואס טיעפער צו זינקען, אלס פאררין.

„שטרעקקט דיא ארמע אויס," ריעף איהם דאניעל צו, „זא וייט עס אייך נור מאגליך איזט; גאטט געבע, דאסס איך זיא ערפאססען קאנן!"

„איך שטרעקקע זיא אויס," טאנטע דיא אנטווארט; „עס איזט — דיא האכסטע צייט — איך זינקע —"

„מוטטער אננא, בלייבט זא, וויא יעטצט, אין אייערער געביקקטען שטעללונג אונד האלטעט אייך מיט אייערער גאנצען שווערע אם ראנדע דעס ברעטטעס, אום געגענלאסט אונד שטיטצע מיר צו ביעטען. דאנן בעטעט וויא איהר אין אייערער טאדעסשטונדע בעטען ווירדעט!"

בעהוטזאם ביקקטע זיך דאניעל נון עבענפאללס ניעדער. ער לעהנטע זיך זייטווארטס געגען אננא, אום ניכט